

İSTANBUL ARKEOLOJİ MÜZESİ'NDE 1 TEMMUZ 1969 TARİHİNE KADAR YAPILAN TABLET ÇALIŞMALARI

4 Haziran - 4 Temmuz 1969 tarihleri arasında Brüksel'de toplanan Asur Bilimleri Kongresine İstanbul Arkeoloji Müzeleri tablet uzmanı sayın Bayan Muazzez Çığ'ın müzedeki tablet çalışmaları hakkında sunduğu bildiriye verilen bilgilerin özeti şöyledir :

Genel Çalışmalar :

1 — İstanbul Arkeoloji Müzeleri'nde bulunan tabletlerin numaralanması ve son tanzimi bu sene tamamlanmıştır. Koleksiyonumuzda 73 bin numarayı ihtiva eden tablet mevcuttur. Ayrıca 10 bin parça kırıklıkları ve bozuklukları dolayısıyla numaralanmamıştır. Bugün istenen her tableti, hattâ muayyen mevzudaki her tableti hemen bulmak mümkündür. Arşivin tasnif ve tanziminde Prof. Kraus bize rehberlik etmiştir.

2 — Lagaş tabletlerinden 6 bin, Asur koleksiyonundan 2 bin tablet hariç bütün tabletler konserve edilmiştir. Kalan tabletler de

2 sene içinde konservelenecektir. Konservasyondan önce bütün tabletlerin fotoğrafları çekildiğinden bu iş yavaş ilerlemektedir.

2 a — 35 bin tabletin envanteri tamamlanmıştır.

3 — Eski Şark Bölümü'nde bulunan bütün kitabeli eserlerin ve kitabelerin neşredildikleri yerler tespit edilmiştir. Bu suretle müzede mevcut kitabelerin neşredilen veya edilmeyenleri meydana çıkmıştır.

4 — Koleksiyonda mevcut bütün tabletlerin kopya veya katalog halinde neşredilenleri daha önce tespit edilmişti. Bu sene ise metinlerin tek tek işlendiği yerler tespit edilmeğe çalışılmıştır. Bu çalışmalarda Prof. Borger'in "Handbuch der Keilschriftliteratur" adlı kitabından çok faydalanılmıştır. Böylece Sippar, Kiş, Nippur, Lagaş, Boğazköy, Kaniş, Şuruppak koleksiyonlarına ait tabletlerin neşredildikleri yerleri gösteren listeler yapılmıştır.

Neşriyat yerlerinin tespit edilmesi en güç olan tabletler Asur tabletleridir. Bilindiği üzere hafriyattan sonraki maceraları dolayısı ile bu tabletlerin bir kısmı dağılmıştı ve bir çoğunun nerede oldukları tam bilinmiyordu. Tabletlerin bir kısmı hafriyat fotoğraflarından hafriyat numaralarına göre neşredilmişlerdi. Koleksiyonun büyük bir kısmı konularına göre tasnif edilmiş ve hafriyat numaraları ile müze numaralarını gösterir listeler yapılmıştır. Böylece hafriyat numaraları kaybolanları konularına göre araştırarak hangi tablet olduğunu bulabiliyoruz. Tabii ki bu iş çok uzun oluyor. Fakat bu suretle bir çok tablet tespit edilmiştir. Asur tabletlerine ait neşriyatlardan bir Asur hafriyat numarası görünce, evvelâ listelerle, sonra fotoğraflarla, en sonda da tabletlerle karşılaştırıp hangi tablet olduğunu meydana çıkarabiliyoruz.

Bu husustaki bütün çalışmalar tamamlandığı zaman bunlar katalog halinde neşredileceklerdir.

Ferdî Çalışmalar :

Ferdî çalışmalar iki istikamette ilerlemektedir : 1. Nippur ve Lagaş koleksiyonlarına ait Yeni Sumer devri tabletleri, 2. Asur tabletleri (bunların içinde Kültepe tabletleri de dahil).

Arşivimizde 30 bine yakın Yeni Sumer devri tableti vardır. Bunlardan bilhassa Nippur ve Lagaş koleksiyonları ile meşgulüz.

Nippur Koleksiyonu :

Hatice Kızılay ile müştereken hazırlayıp Türk Tarih Kurumu tarafından neşredilen Yeni Sumer devri hukukî ve idarî belgelerine

ait ikinci cildin hazırlanması bu sene ön plâna alınmış bulunuyor. Bir çok tabletlerin transkripsiyonlarını hazırladım ve ön çalışmaların bir kısmını tamamladım. Neşredilecek tabletler 2 cilt teşkil edecek kadar çoktur. İkinci cilde hukukî tabletlerin geri kalan kısmı tarla, kumaş ve işçilerle ilgili tabletleri toplu bir halde almağı plânladım. Bunlar, son zamanlardaki bu konularla ilgili çalışmalara önemli bir kaynak teşkil edeceklerdir.

Neşriyat Çalışmaları :

Prof. Kramer'in önderliği altında Hatice Kızılay ile birlikte yapmış olduğumuz 606 Sumer edebî tablet ve parçalarının kopyaları ve Prof. Kramer tarafından yazılmış giriş ve katalog kısmını ihtiva eden İstanbul Sumer Edebî Metinleri'nin birinci cildinin T.T.K. tarafından basılması bitmek üzeredir.

İkinci cilt ise yalnız Prof. Kramer'e ait olup, bu cildin de gelecek seneye baskıya verilebileceğini söyleyebilirim.

Bu neşriyatla birlikte şimdiye kadar metin neşriyatı olarak 2 cilt Boğazköy, 1 cilt Eski Babil hukukî, 1 cilt Yeni Sumer hukukî ve idarî, 1 cilt Eski Babil devri iki okul kitabı, 1 cilt Puzrişdagan, 1 cilt Sumer edebî olmak üzere 9 cilt kitap ve yerli yabancı mecmualarda bir hayli makale neşretmiş oluyoruz.

Bütün bu neşriyatlarla 3 binden fazla tablet ilim âlemine sunulmuştur.